

Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus vuosille 2024-2027; sopimuksen hyväksyminen

Kunnanhallitus 16.09.2024 § 206

Valmistelija yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa

Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) -sopimus on osa kansallista kaupunkipolitiikkaa ja se laaditaan seitsemälle suurimmalle kaupunkiseudulle - Tampereen kaupunkiseudun lisäksi Helsingin seudulle, Turun seudulle, Oulun seudulle sekä Lahden, Jyväskylän ja Kuopion seuduille. Sopimus perustuu seudun kaikkien kuntien ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä ja yhteisten tavoitteiden edistämisestä.

Sopimuksissa keskitytään seudun kasvun ja saavutettavuuden edellytysten varmistamiseen infrastruktuuri- ja asuntotuotantoinvestoinneilla. Kasvun ja saavutettavuuden edellytykset varmistetaan riittävällä kaavoituksella, tonttitarjonnalla ja tarpeita vastaavalla asuntotuotannolla sekä niitä tukevilla liikenneinvestoinneilla. MAL-sopimusmenettely on käynnistynyt vuonna 2010, ja käsillä on Tampereen seudun ja valtion 5. sopimus.

Tampereen kaupunkiseudun lähtökohdat sopimusneuvotteluihin ovat olleet Rakennesuunnitelma 2040+. Seutuhallitus on vastannut sopimuksen valmistelun poliittisesta ohjauksesta ja sen nimeämä neuvotteluryhmä varsinaisista sopimusneuvotteluista. Sopimuksen voimaantulo edellyttää sopimusehdotuksen hyväksyntää kaupunkiseudun kunnissa (Tampere, Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Ylöjärvi ja Vesilahti) ja valtion osalta talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa ja valtioneuvostossa.

Sopimuksella valtio osallistuu seudun liikenneinfrastruktuurin kehittämiseen seuraavasti:

- 55 miljoonaa euroa Pirkkala-Linnainmaa raitiotien suunnitteluun ja sen ensimmäisen vaiheen Partola-Niihama -toteutukseen sekä 3 miljoonaa euroa hankkeeseen kytkeytyvien alikulkujen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lisäksi 0,5 miljoonaa euroa Ylöjärven suunnan raitiotien suunnitteluun.

- 4 miljoonaa euroa seudun junaliikenteen asemien ja seisakkeiden edistämiseen. Rahoituksesta arviolta puolet kohdentuu Sääksjärven, Messukylän, Ruutanan, Oriveden, Ylöjärven, Epilän ja Harjuniityn asemien esi- ja/tai ratasuunnitteluun sekä pitkän jänteen selvitysten toteuttamiseen. Puolet varataan toteutuksen käynnistämiseen kohteissa, joissa käynnistämiseen nähdään seudun ja valtion näkökulmasta edellytyksiä.

- 2,5 miljoonaa euroa liikenneturvallisuuden, kestävyys ja pienten parantamishankkeiden edistämiseen valtion maantie- ja rataverkolla.

Lisäksi sopimus sisältää 8,06 miljoonaa euroa tukea joukkoliikenteen palveluun.

Asumisen ja maankäytön osalta keskeiset sopimuskohdat koskevat kaavavarantoja, asuntotuotannon määrää ja sijoittumista, laadun edistämistä sekä eriytymien ehkäisyä.

Asuntotuotannon määrää tavoitellaan edellisen MAL-sopimuksen verran eli 13400 asuntoa ja sen kohdentamista 80% merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osalta viitataan Rakennesuunnitelmassa 2040 + hyväksytyihin seudun omiin tavoitteisiin ja kuntakohtaisiin osuuksiin. Sopimuksella seutu sitoutuu päivittämään mm. eriytymiskehitystä koskevan tiedon ja laatimaan asumisen laatuohjelman.

Seudun elinvoimaosuuden osalta sopimus korostaa mm. seudullisesti merkittävien elinkeinoalueiden edistämisen puhtaan siirtymän investoinneille. Kaupunkirakenteelle ongelmalliset järjestelyratapiha ja puuterminaali Tampereella ja Ylöjärvellä on huomioitu kirjauksina. Saavutettavuuden kannalta tärkeät valtatie-, raide ja lentoliikenneyhteydet on niin ikään kirjattu sopimukseen seudun prioriteetteina valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa huomioitavaksi.

Seutuhallitus on 28.8.2024 hyväksynyt sopimusehdotuksen lähetettäväksi kuntien valtuustoihin päätöskäsittelyyn.

Lisätietoja: yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa, puh. 050 3839608

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle hyväksyttäväksi Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen vuosille 2024-2027.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.
Otteet	Tampereen kaupunkiseutu

Kunnanvaltuusto 25.09.2024 § 69
884/10.00.00/2022

Päätösehdotus	Kunnanvaltuusto hyväksyy Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen vuosille 2024-2027.
Käsittely	<p>Keskustelun kuluessa Ville Hämäläinen teki seuraavan ponsiesityksen: ”Lempäälän kunnanvaltuusto edellyttää, että MAL-sopimuksen tavoitteisiin vastatessaan kunta huolehtii kaavoituksessa luonnon monimuotoisuuden ja lähiluonnon turvaamisesta (perustuen mm. Lempäälän ympäristönsuojelun edistämissuunnitelmaan).”</p> <p>Keskustelun kuluessa Kari Virtanen, Satu Kosola, Juho Kanervo ja Antti Kiiveri kannattivat Ville Hämäläisen ponsiesitystä.</p> <p>Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, että voiko kunnanvaltuusto hyväksyä ponsiesityksen yksimielisesti. Yksimielisyyttä ei syntynyt, joten puheenjohtaja totesi, että ponsiesityksestä tulee äänestää, koska sitä on keskustelun kuluessa kannatettu.</p>

Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat Ville Hämäläisen tekemää ponsiesitystä äänestävät JAA, ja ne, jotka eivät kannata ponsiesityksen lisäämistä äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 19 JAA-ääntä (Haapajoki Henri, Haapasalmi Anita, Havukainen Heikki, Huhtala Anita, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Kiiveri Antti, Kosola Satu, Lehikoinen Hannele, Ojala Carita, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Seppälä Jani, Tappura Mikko, Wesslin Tiina, Virtanen Kari, Vanhatalo Milla, Suojanen Jukka ja Kanervo Juho), 23 EI-ääntä (Aspila Riina, Huhtala Pasi, Hytönen Erkki, Kalliomäki Johanna, Korkatti Mika, Kuisma Tapio, Lindholm Henri, Liuha Tuukka, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Tolonen Kari, Träskbäck Jocka, Viitanen Mikko, Österberg Pauliina, Majuri Markku, Laitinen Sirpa, Holli Vesa, Rautkivi Jouko, Pohjoismäki Juho ja Huhdanpää Markku) ja 1 TYHJÄ-ääni (Hämäläinen-Ylikahri Maikki).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 19 – 23 ja 1 tyhjä ponsiesitystä ei lisätä päätökseen.

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen vuosille 2024-2027.

Merkittiin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Kari Auvinen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.26.

Otteet

Tampereen kaupunkiseutu